

Boekbespreking *Een dolende libertijn* - Historische roman door Peter van de Steenoven - 313 pag.

Het woord 'libertijn' kende ik tot voor kort alleen uit de boeken van markies De Sade. Daarin zijn het losbollen, die niets anders doen dan zo prettig mogelijk leven: veel eten, volop seks en zich zo min mogelijk inspannen. Aan dit beeld voldoet Derck van Backenes maar gedeeltelijk. Hij houdt wel van lekker eten en versmaad ook geen vrijpartij, maar hij is wel druk met de politiek.

Derck heeft een makkelijk leven, dankzij erfenissen heeft hij een kasteeltje bij Breda en volop geld. Hij leest heel veel en is een liefhebber van Rousseau. Zijn familie vindt dat niet zo geweldig, want Rousseau hield er behoorlijk radicale ideeën op na. Derck omarmt de leefwijze van Rousseau ook niet volledig, maar heeft bijvoorbeeld wel een grote hekel aan de monarchie.

De roman vangt aan als Derck in 1819 in Leiden zijn rechtenstudie aan het afronden is. Hij is dan 21 jaar en een serieuze student. Hij raakt verzeild in een duel met een Overijsselse edelman en wint. Veel later in het boek duikt zijn tegenstander weer op. Ook komt van tijd tot tijd een raadsel in de familie naar boven. Het lijkt of zijn ouders een band met de Oranjes hebben gehad, maar hij komt er maar niet achter hoe dat precies zit; pas op het eind wordt een tipje van de sluier gelicht.

Derck heeft geen geldzorgen, maar hij worstelt wel met de vraag hoe hij zijn tijd nuttig kan besteden, alleen lezen en wandelen is voor zo'n jonge kerel niet bevredigend. Maar hij maakt het zichzelf moeilijk door stug vast te houden aan zijn politieke overtuigingen. Wel legt hij vele contacten met gelijkgezinden, maar die kiezen wel vaak eieren voor hun geld. Ze nemen een baan aan in dienst van het koninkrijk en dat wil Derck niet, omdat het niet met zijn ideeën strookt. Ook kost het hem moeite om relaties met vrouwen aan te gaan, hij wil zich niet binden en daardoor lukt het niet om vaste verkering te krijgen. Eén keer is hij toch verloofd, maar zijn toekomstige schoonvader keurt zijn leefwijze af en verbreekt de relatie.

De dialogen in de roman houden het verhaal levendig; het gaat niet alleen maar over politiek, maar ook over relaties en status. Soms erger je je aan Derck, maar dat is een goed teken: je kunt je goed in hem inleven. Maar je zou wel willen dat hij minder wispelturig was, niet zo snel met de wolven gaat meehuilen en wat soepeler met zijn medemensen omgaat. Hij beseft zelf ook wel, dat hij te weinig werk maakt om zijn leven op een bevredigende manier in te richten.

De auteur heeft duidelijk gelet op de context; het boek speelt zich voornamelijk af in de omgeving van Breda. Allerlei details die Van de Steenoven in historische documenten heeft gevonden, geven een realistische kleur aan het verhaal. Derck ontmoet menige beroemde tijdgenoot, zoals De Lafayette, de gebroeders Scheffer en Donker Curtius. Hij reist veel: Parijs, Amsterdam, Den Haag, Hannover, Bordeaux, hij gaat er allemaal naar toe. Hij is dan ook in tweeërlei opzicht een dolende: wat betreft zijn levenshouding en wat betreft zijn verblijf. Rusteloos gaat hij door het leven, maar hij kan zijn draai maar niet vinden. Pas op het eind lijkt hij in Parijs het wel naar zijn zin te hebben, maar dan is het plotsklaps voorbij.

De roman is in 32 korte hoofdstukken van 8-10 pagina's verdeeld, zodat het verhaal voldoende vaart blijft houden en het ook niet nodig is om het in een ruk uit te lezen.

Voor wie graag wil weten hoe iemand van de betere stand in de Nederlanden leefde aan het begin van de 19^e eeuw, is dit boek van harte aan te bevelen.

Frank Schijven